Ομάδα Α: Η θέση της γυναίκας

Να μελετήσετε προσεκτικά:
1. Τις σελίδες 42-43 του βιβλίου «Στα πολύ παλιά χρόνια»
2. Τα κείμενα στο φυλλάδιό σας.
Να λύσετε τις ασκήσεις που ακολουθούν.

Τοιχογραφία γυναικών από τα ανάκτορα.

Χρυσά περιδέραια

Τύποι γυναικείων κομμώσεων στη Μινωική Κρήτη..

Τοιχογραφία γυναικών.

Η γυναίκες είχαν σημαντική θέση στην κοινωνία. Είχαν ίσα δικαιώματα με τους άντρες και τις προστάτευαν ι-διαίτερα οι νόμοι. Οι γυναίκες έπαιρναν μέρος και στο επικίνδυνο άθλημα των ταυροκαθάψιων όπου ο νέος ή η νέα πηδούσε πάνω από το ταύρο. Περισσότερη εντύπω-ση όμως προκαλεί το όμορφο ντύσιμό τους, η ποικιλία των χρωμάτων στα ρούχα τους, το στόλισμά τους με διάφορα πολύτιμα κοσμήματα, το βάψιμο των χειλιών και των ματιών τους και το φροντισμένο τους χτένισμα.

Ομάδα Γ: Εμπόριο

Να μελετήσετε πολύ προσεκτικά:

1. Τις σελίδες 51-54 του βιβλίου «Στα πολύ παλιά χρόνια».
2. Τα κείμενα στο φυλλάδιό σας.

Να λύσετε τις ασκήσεις που ακολουθούν.

Αναπαράσταση Κρητών εμπόρων

Πήλινα ομοιώματα πλοίων.

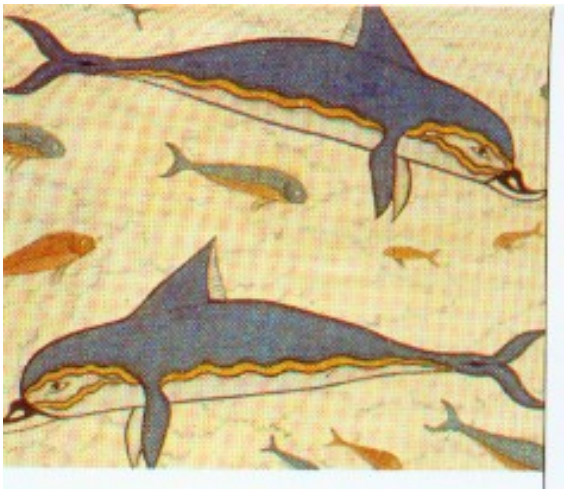

Τοιχογραφία από το παλάτι της Κνωσού

Εικόνα πλοίου χαραγμένη.

Η Κρήτη αποτελούσε για αρκετούς αιώνες το εμπορικό κέντρο της Μεσογείου. Η ανάγκη των Κρητών να επικοινωνούν με άλλους πολιτισμούς αλλά και να αναπτύξουν το εμπόριο, τους έσπρωξε να φτιάξουν ένα μεγάλο αριθμό πλοίων που ταξίδευαν από το νησί τους στην Αίγυπτο, στην Παλαιστίνη, στη Μικρά Ασία, στην Κύπρο και αλλού. Φόρτωναν τα πλοία τους με τα πλούσια αγροτικά προϊόντα της Κρήτης όπως το περίφημο λάδι, τα κρασιά, τα αρωματικά και φαρμακευτικά φυτά της, αλλά και τα φημισμένα κρητικά κοσμήματα, τα περίτεχνα αγγεία, τα αρώματα αλλά και πολύτιμα μέταλλα. Τα προϊόντα αυτά τα πουλούσαν σε κάθε γωνιά της Μεσογείου και ιδιαίτερα στην Αίγυπτο. Οι Κρήτες επίσης αγόραζαν εμπορεύματα από ένα μέρος, από μια χώρα και τα πουλούσαν σε μια άλλη, ώστε να καρπώνονται το κέρδος.

Τόσο μεγάλη ήταν η εμπορική ανάπτυξη των Μινωιτών που αρκετοί Έλληνες ιστορικοί αναφέρουν το μύθο του θαλασσοκράτορα Μίνωα που καθάρισε το Αιγαίο από τους πειρατές, εξασφαλίζοντας στους λαούς του Αιγαίου πολλά χρόνια ευημερίας και ειρήνης.

Πολλές από τις τοιχογραφίες που βρέθηκαν στο παλάτι της Κνωσού παρουσιάζουν σκηνές από τη ζωή στη θάλασσα.

Ομάδα Ε: Γραφή

Να μελετήσετε πολύ προσεκτικά:

1. Τις σελίδες 58-60 του βιβλίου «Στα πολύ παλιά χρόνια».
2. Τα κείμενα του φυλλαδίου σας.

Να λύσετε τις ασκήσεις που ακολουθούν.

Οι δυο όψεις του δίσκου της Φαιστού που αποτελεί το πρώτο γνωστό παράδειγμα γραπτού κειμένου.

Ο «δίσκος της Φαιστού»

Ο δίσκος αυτός είναι πήλινος και διατηρήθηκε μέχρι σήμερα γιατί ήταν ψημένος. Και στις δυο πλευρές του υπάρχουν ιερογλυφικά γράμματα. Είναι ένα κείμενο μάλλον θρησκευτικό και τα μυστηριώδη γράμματά του αποτελούν σχέδια ανθρώπων, ζώων, πουλιών κ.λ.π. Κανείς ως τώρα δεν μπόρεσε να διαβάσει αυτό το κείμενο με τα ιερογλυφικά στοιχεία. Πολλοί ειδικοί προσπάθησαν να λύσουν το μυστήριο που κρύβει ο δίσκος της Φαιστού μα χωρίς αποτέλεσμα.

Υπήρχαν άλλα δυο είδη γραφής στην Κρήτη:

1. Η «Γραμμική Α» όπως ονομάστηκε, που βρέθηκαν ελάχιστα κείμενά της και δεν έχει διαβαστεί ακόμη.
2. Η «Γραμμική Β». Βρέθηκαν πολλά κείμενα με αυτή τη γραφή και οι ειδικοί κατάφεραν να τη διαβάσουν.

Ομάδα Δ: Τοιχογραφίες

Να μελετήσετε πολύ προσεκτικά:

1. Τις σελίδες 36-39 του βιβλίου «Στα πολύ παλιά χρόνια».
2. Τα κείμενα στα φυλλάδιά σας.

Να λύσετε τις ασκήσεις που ακολουθούν.

Τοιχογραφίες από τα ανάκτορα της Κνωσού.

1. **Ο πρίγκιπας με τα κρίνα**
2. **Άντρας μεταφέρει δοχείο, πιθανόν για θυσία**
3. **Γυναίκες από το παλάτι**
4. **Ταυροκαθάψια**
5. **Η πομπή, με την ιέρεια πρώτη, κατευθύνεται στο βουνό για θυσία.**

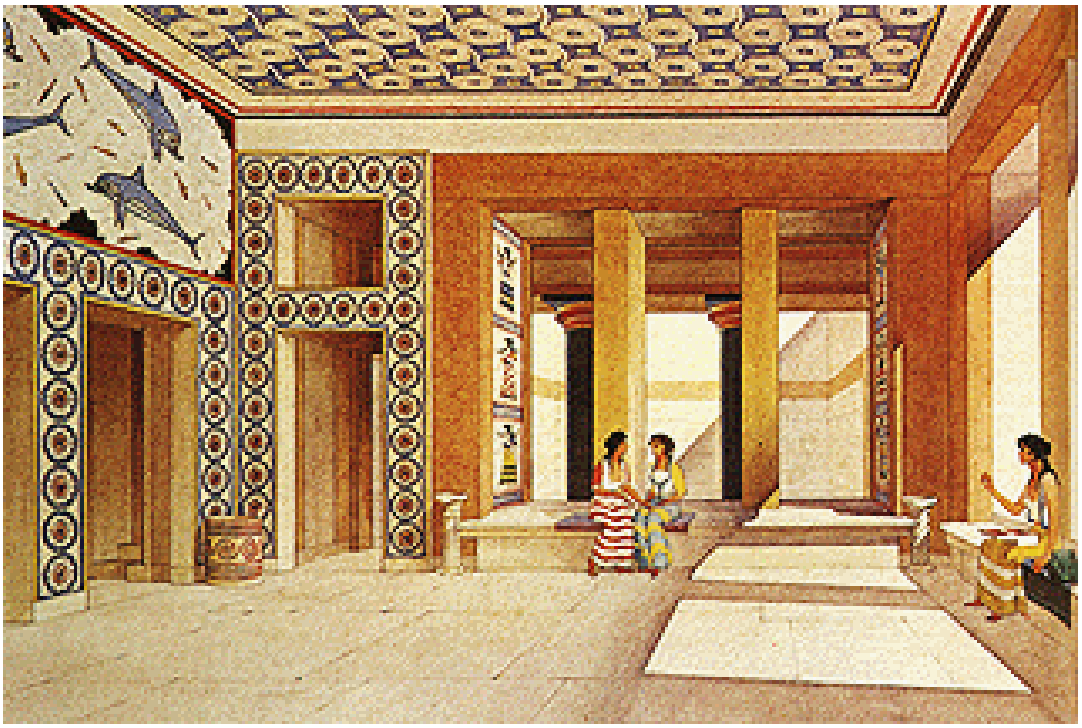

Τα διαμερίσματα της βασίλισσας. Στους τοίχους υπάρχουν τοιχογραφίες.

Οι κάτοικοι της Κρήτης αγαπούσαν τα χρώματα. Αυτό δείχνει πώς ήταν ένας χαρούμενος κι ευτυχισμένος λαός. Οι τοιχογραφίες τους είναι καταπληκτικές, τόσο όσο αφορά τα σχέδια όσο και τα χρώματα. Πολλές φορές χρωμάτιζαν λουλούδια ή φύλλα δέντρων, δίνοντάς τους διαφορετικά χρώματα από τα φυσικά. Αυτό φανερώνει πολλή φαντασία κι ευχάριστη ψυχική διάθεση.

Οι ζωγραφιές στα ανάκτορα και στα σπίτια της μινωικής Κρήτης ζωγραφίζονταν στους τοίχους, ενώ ακόμα ο σοβάς ήταν νωπός, για να πιάσει καλύτερα πάνω του το χρώμα. Αυτός ο τρόπος χρησιμοποιήθηκε για πολλούς αιώνες μετά. Οι Μινωίτες ζωγράφιζαν σκηνές από την καθημερινή τους ζωή όπως ήταν η πομπή για τη θυσία, η θυσία του ταύρου, γυναίκες από το παλάτι ή χορεύτριες, πουλιά, δελφίνια, πλοία κ.λ.π.

Ομάδα Β: Χρυσοχοΐα - Κεραμική

Να μελετήσετε προσεκτικά:
1. Τις σελίδες 55-57 του βιβλίου «Στα πολύ παλιά χρόνια».
2. Τα κείμενα στο φυλλάδιό σας.

Να λύσετε τις ασκήσεις που ακολουθούν.

Αναπαράσταση εργαστηρίου φαγεντιανής που βρισκόταν μέσα στα ανάκτορα.

Αγγεία της μινωικής περιόδου.

Ειδώλιο της θεάς των φιδιών από φαγεντιανή.

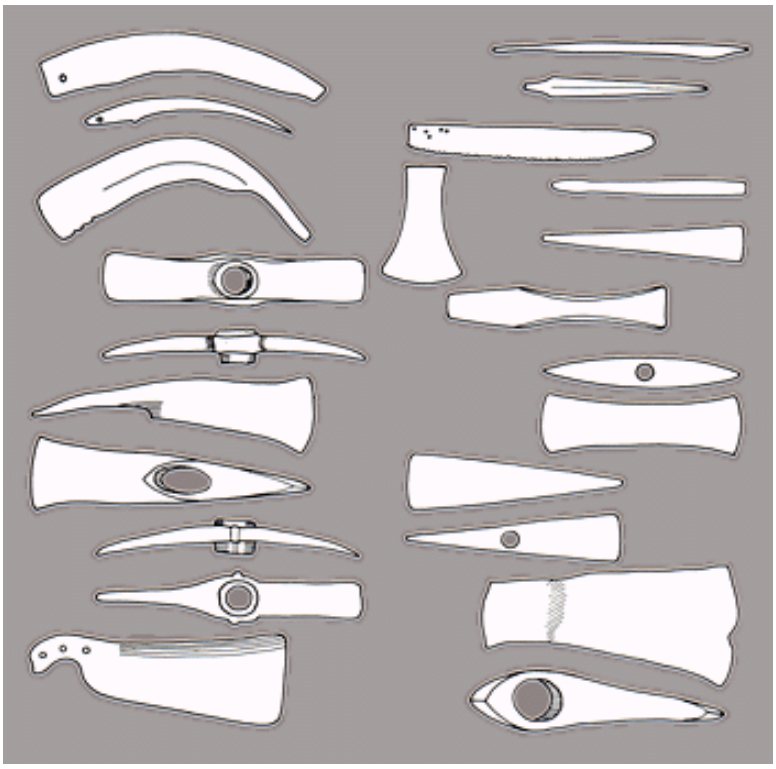

Μεταλλικά εργαλεία Μινωικής εποχής

Πήλινο ομοίωμα χορευτικής σκηνής.

Περιδέραιο με χάντρες από σάρδιο και χρυσό.

Χρυσά περιδέραια

Χρυσό δαχτυλίδι

.Στα εργαστήρια που βρέθηκαν στο βορειανατολικό μέρος του ανακτόρου δείχνει ότι γίνονταν εργασίες για την κατασκευή αντικειμένων από πηλό ή πέτρα, όπως αγγείων για αποθήκευση των γεωργικών προϊόντων τους και σφραγίδων αλλά και κατασκευή κεραμικών αγγείων. Εξειδικευμένοι τεχνίτες έφτιαχναν επίσης πανέμορφα κεραμικά σκεύη αλλά και περίτεχνα κοσμήματα που τα πουλούσαν σε άλλες χώρες. Πολλά κοσμήματα και ειδώλια που βρέθηκαν είναι φτιαγμένα από χρυσό, σάρδιο, φαγεντιανή και άλλα μέταλλα.

Χάλκινο ειδώλιο

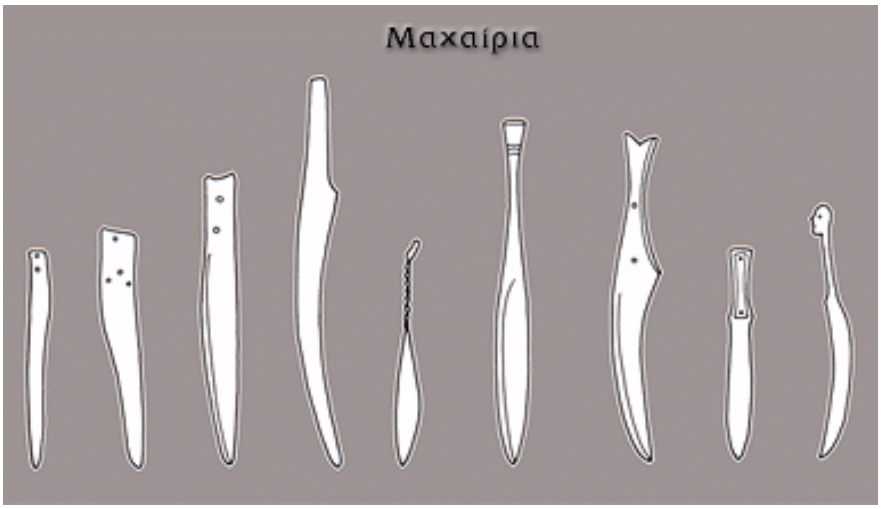

Μεταλλικά μαχαίρια Μινωικής εποχής

Ομάδα ΣΤ: Θρησκεία - Ταυροκαθάψια

Να μελετήσετε πολύ προσεκτικά:

1. Τις σελίδες 47– 50 του βιβλίου «Στα πολύ παλιά χρόνια».
2. Τα κείμενα του φυλλαδίου σας.

Να λύσετε τις ασκήσεις που ακολουθούν.

Ιέρεια θυσιάζει ταύρο υπό τη συνοδεία αυλού.

Αγγείο με κεφαλές ταύρων.

Αγγείο με κέρατα

Χάλκινο κεφάλι ταύρου.

Πήλινο αγαλματίδιο ταύρου με ακροβάτες.

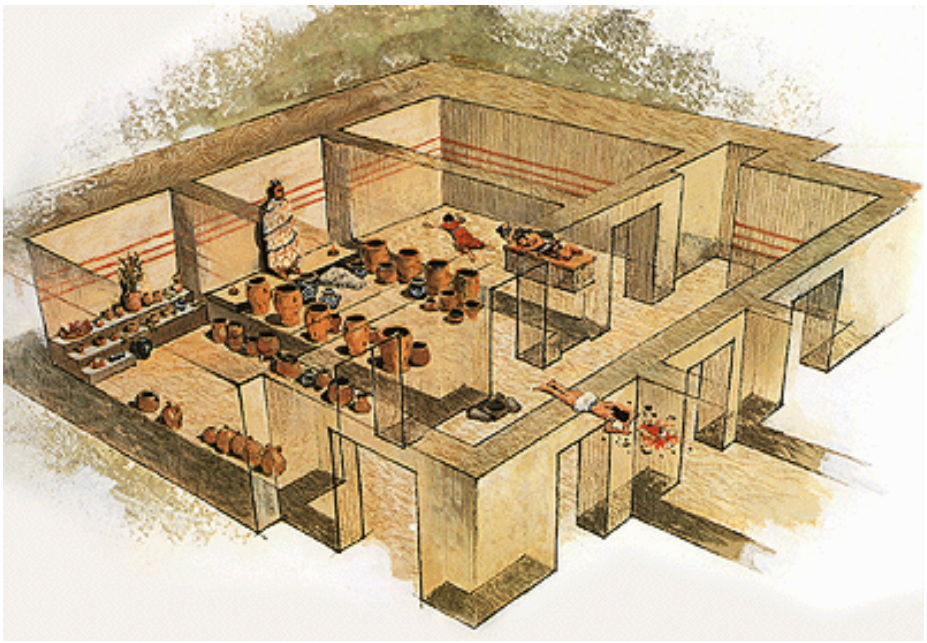

Ο χώρος του ιερού μέσα στο ανάκτορο.

Ιερείς με κροσωτούς χιτώνες.

Μέσα στο ανάκτορο ήταν και ο βασικός τόπος λατρείας. Μάλιστα σε κάποιο χώρο φιλοξενούσαν φίδια που ήταν τα ιερά ζώα της Μεγάλης Μητέρας Θεάς, που λατρευόταν στο ιερό. Ειδώλια που βρέθηκαν παρουσιάζουν μια γυναικεία θεότητα που σφίγγει στα χέρια της δυο φίδια. Στους ιερούς χώρους βρέθηκε χαραγμένο το σύμβολο του διπλού πέλεκυ. Εδώ γίνονταν και θυσίες ζώων προς τιμή της θεότητας. Θρησκευτικές τελετές γίνονταν και σε λόφους. Στις τοιχογραφίες οι ιερείς και οι ιέρειες διέφεραν από τους άλλους ως προς την ενδυμασία.

Οι Μινωίτες θεωρούσαν τον ταύρο ιερό ζώο. Αυτό φαίνεται σε πολλές τοιχογραφίες που βρέθηκαν σε ανάκτορα και οικίες, αλλά και σε πήλινα και χάλκινα κέρατα που στόλιζαν τις αυλές τους αλλά και πολλούς δημόσιους χώρους, σε χρυσά κοσμήματα σε σχήμα κεφαλής ταύρων και σε πολλές σφραγίδες.

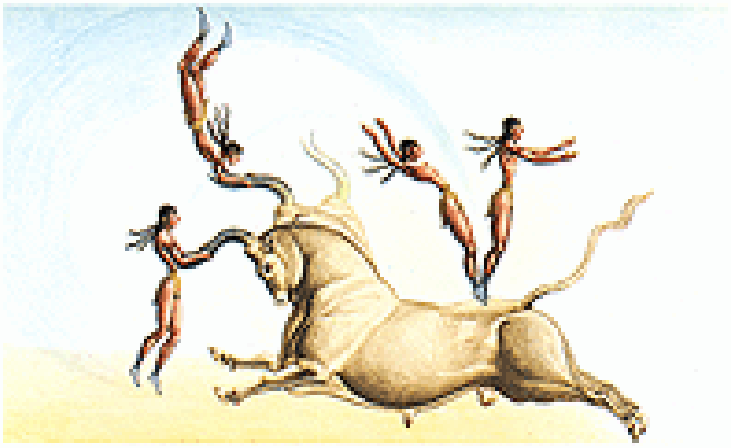

Ταυροκαθάψια

Στην Κρήτη οι ταύροι ήταν ιερά ζώα. Μάλιστα στις γιορτές τους παρουσίαζαν ένα επικίνδυνο άθλημα, τα ταυροκαθάψια. Στο προαύλιο των ανακτόρων ή σε άλλο άνετο χώρο έφερναν ένα άγριο ταύρο και κάποιο παλικάρι ή κάποια κοπέλα – στο άθλημα αυτό έπαιρναν μέρος και γυναίκες – προσπαθούσε να τον πιάσει από τα κέρατα και να τον ακινητοποιήσει. Ο νέος ή η νέα πλησίαζε τον ταύρο από μπροστά και όταν εκείνος ορμούσε εναντίον του τον άρπαζε από τα κέρατα και με ένα πήδημα έπαιρνε μια εναέρια τούμπα και βρισκόταν πάνω στην ράχη του ταύρου με τα πόδια και αμέσως μετά πηδούσε στο έδαφος.

Οι κάτοικοι της Κρήτης όπως και όλοι οι Έλληνες, πίστευαν πως οι νεκροί συνέχιζαν μια άλλη ζωή, γι' αυτό και στους τάφους τους τοποθετούσαν διάφορα αντικείμενα και κυρίως τρόφιμα. Οι Κρήτες έθαβαν τους νεκρούς τους στην αρχή μέσα σε βράχους, σε σπηλιές και αργότερα σε θολωτούς τάφους. Τοποθετούσαν τους νεκρούς μέσα σε ξύλινα ή πήλινα φέρετρα

Οι ιερείς είχαν ξεχωριστή θέση στην μινωική κοινωνία. Στις θρησκευτικές γιορτές γίνονταν πομπές με τους ιερείς μπροστά, να κατευθύνονται σε τόπους λατρείας που συνήθως υπήρχαν στις κορυφές των λόφων. Εκεί έκαναν θυσίες στους θεούς.

Θεά των όφεων (φιδιών).

Ειδώλιο γυναικείας θεότητας με υψωμένα χέρια.

Γυναικεία φιγούρα που προσεύχεται με σταυρωμένα χέρια.

Πομπή κατευθύνεται σε ιερό χώρο για να γίνουν θυσίες. Πρώτη πορεύεται η ιέρεια.